

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

De Præcellentia Episcopalis Dignitatis

Alzedo, Mauricio de

Lugduni, 1630

Præfatio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62394](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62394)

DE
EPISCOPALIS
DIGNITATIS
CELSITVDINE.

P R Æ F A T I O.

RÆCELLENS est
Episcopale mu-
nus, eximia eius
præstantia, quæ
tantum inter ce-
teras Ecclesiæ
Dei dignitates
caput effert, (sede Petri semper ve-
nerata, & excepta) quantum lenta
solent, inter viburna cupressi. Et ideo
non immeritò inter Antiquos san-
ctòsque Patres tanti habita, vt An-
gelorum loco Episcopos habue-
rint, ducti Diui Ioannis autoritate
asserentis: Dominum ei dixisse, Sa-
cramenta septem stellarum quas vidisti
in dextera mea, & septem candelabra
aurea, septem stelle, Angeli sunt septem
Ecclesiarum, & candelabra septem,
septem Eccl. sia sunt; vbi Episcopos
Angelos, stellâsque Dominus vo-
cat, quia in sanctitate, & puritate
viuere debent. Ita intelligo illud
Pauli: omnis namque Pontifex ex ho-
minibus assumptus, pro hominibus con-
stituitur, quasi diceret Apostolus:
omnis Pontifex ex hominibus, non
ex Angelis assumitur, & hoc vobis

dico, ne esse Angelos existimetis:
nam ita cum Angelorum officio
conueniunt, ita eorum puritatem
imitantur, quod si hoc vobis non
expressissem, fortè esse Angelos di-
ceretis. Angelus enim nomen offi-
cij est, non personæ, idem namque
est quod missus: Episcopus autem
missus est à Domino legatus in sub-
ditos suos, quibus voluntatem eius
exponere debet. Iuxta illud Pauli,
Legatione fungimur pro Christo: & sic
conueniunt cum Angelis in nomine
& officio. Sed dubito, quare no-
luit Deus, vt in sua Ecclesia mili-
tante, Angeli tamquam vicarij &
vicem tenentes ipsius non præside-
rent, sed homines, & quòd natura
& specie humana sit ille, qui Præ-
latus hominum constituitur. Hac
de causa, meo iudicio, quia tam
difficile est homines gubernare &
regere, quòd non possent cum illis
Prælati munus exercere, & tam du-
ræ ceruicis sunt, quòd Angelicæ (vt
ita dicam) resisterent gubernationi.

Sequitur enim quàm difficile sit,
& quantum timore acceptandum

*Quand.
in 3. sens.
libr. 2.
dist. 11.
propos. 11.
Barbos. in
pastor.
c. 6. n. 14.
tit. 1.
D. Ignat.
Epist. ad
Philadel-
phos.
D. Paul.
2. Cor. 5.*

*Concil.
Trident.
sess. 6. de
ref. 6. 1.*

A

*Apoec. c. 1.
C. Dia-
coni 93.
dist.*

*C. Sacer-
dotibus
11. q. 1.
D. Paul.
ad Heb. 5.*

Episcopatus onus, cum sit Angelicis humeris formidandum. Angelus unam animam sub protectione sua recipit: qui verò non Angelus sed fragilis, debilisque homo est, audacter non unam, sed quadraginta mille suscipit, & suscipere diligenter appetit. O vertigo temporum pessima! (dicebat Petrarcha) ut ad quod olim consueuerant, & deberent cogi homines, inde nunc retrahi non possunt homines; & si huius temporis miseriam vidisset, iustius clamaret; fugite, obsecro, homines, fugite literati, non dico sapientes, nam si Episcopari vultis, de vestra prudentia parùm fido. Ut est cuiusdam Gentilis sententia litteris aureis scribenda, asserentis: *no es posible menos (y en esta opinion estan todos los sabios) sino que ole falsa el Juicio ole sobra, la locura al hombre que de su voluntad toma cargo de los cargos ajenos, ab Episcopatus procuratione, sicut à te periculosa & animæ nociua, ut sanctus Bonaventura consulit, & ut sanctissimi viri fecerunt, nisi rectum finem habeatis, & ut profitis, non ut præseatis.*

Facite ergo, Episcopi, ut Angelorum imitatores, & summo alacrisque studio, ut subditos vestros ad diuinum amorem reducere possitis curate, & ad hoc omnia impedimenta & scandala, quibus possunt subditi lædi, & à via veritatis retardari, tollite: vnde illud quod Propheta Esaias ait: *transite, transite per portas, preparate viam populo, planum facite iter: alij vertunt, procedite ante eos, & proiците lapides. Alloquitur sanctus Propheta Principes & Antistites Ecclesiæ, quorum est alios vita & exemplo anteire, & omnia impedimenta auertere. Ad hoc enim respexisse videtur illud quod de Antiquis describitur: qui*

Principem Antistitemque cum sole comparabant, quem Theon id est currentem appellabant, ut intelligeretur, debere illum omnia animo percurrere, esseque ei curam, sollicitudinem ac vigilantiam summè necessariam, ut onus officij sui validè adimplere possit. Cum Deus Hieremiam Prophetam præulem Israëliti populi fecit, sic interrogauit; *Quid vides Hieremia, quid vides? & respondit, Virgam vigilantem video. Quæ autem sit hæc virga vigilatrix, exponit B. Cyrillus Alexandrinus dicens: quòd quædo Ægyptij curam & vigilantiam alicuius Prælati significare volebant, ponebant quoddam sceptrum cum oculo supra ipsum sceptrum; per sceptrum gubernationem, per oculum verò curam, ac perpetuam vigilantiam significabant. Cum enim populus Hebræus inter Ægyptios alitus esset, ac vixisset, his symbolis & similitudinibus delectabatur: atque ita per virgam cum oculo supra (quam vocabant virgam vigilantem) vigilantiam, prudentiam, maturitatem, ac boni Prælati providentiam intelligebant, in quo Episcopis demonstratur, quòd quando sceptrum (hoc est) baculum pastorale ipsis traditur, dormire non debent, sed vigilare.*

Decet etenim Prælatum vigilem esse, & gloriæ sæcularis, & voluptatum contemptorem: aliter enim cõtinget illi quod matri, quæ lactabat filium, quem dormiens interfecit. Euangeliorum doctrina lac est, somnus incuria Episcoporum, qua interficiunt illos quos lactant; hinc Regius vates vociferatur, dicens: *dormitauerunt qui ascenderunt equos, id est, Episcopi, qui in dignitatis fastigio sũt. Sunt enim veluti equites Domini exercituum, respectu inferiori*

De prosp.
aduers.
sa. dialo.
3º 170.

Aluavado en se
ario de
bien
vuir
libr. 2.
cap. 19.

Marco
Aure. 10
Imperat.
Epistola
ad Casu-
lum fol.
191. col. 6.
Super Re-
gula Fr.
Minor.
l. 2. c. 2.

Isai. 61.

Hiere. 1.

Cyrril. 2.

contra

Julianum

Apostat.

Pineda

in Mo-

narchia

lib. 2. c. 8.

§ 4. tom. 1

fol. 89.

Aluavado

ubi

supra.

Arator

lib. 2. hist.

apost.

3. Reg. 3.

Psal. 71.

De Epi-
scopor.
somnia
egregiè
Brunus
lib. 1. de
haret. c. 5.
Codrus
Præcus
lib. 1.
Sylvæ.
Matt. 26.
Nicol.
Brabo in
vita Divi
Benedicti
canto. 17.
in pr.
Matt. 26.
Aluara-
do ubi su-
pra lib. 2.
c. 19. §. 2.

inferiorum, qui sunt tamquam pe-
dites. Quod Propheta Abach. cla-
rius dixit, *Pastores vestri dormitave-
runt.* Quanta verò damna Episco-
porum somnus subditis ingerat Do-
minus explicavit, inquit, *veniet
lupus, jugulavit, dilaceravitque oves:*
neque ipsi Prælati soporati aduer-
tent, immemores enim existunt suæ
negligentiæ circa subditos ratio-
nem esse reddituros, & prius inter-
rogandos de subditorum sceleribus:
quàm de propriis. Sic etiam simul
Apostolis dormientibus Petrus ante
omnes corripitur his verbis, *Simon
dormis:* qui videlicet ad vigilandum
alios excitare debuissès; & cum mu-
lier prima diuini præcepti fuisset
præuaricatrix, tamen vir prius à
Deo interrogatur, quoniam caput
ipse mulieris erat: sic Episcopi cum
subditorum caput existant, prius
quàm subditi interrogabuntur de
subditorum excessibus & delictis.

Cogitavi aliquando quare Do-
minus pastores in Reges commuta-
uerit, & pisces Præfules Eccle-
siæ fecerit, & hunc inveni moti-
uum: nam pastores & nautæ in ma-
gno vitæ versantur discrimine, nul-
lùmque artificium his laboriosius.
Pastor enim non dormit, sed ferè
continud vigilat, vix vestitur, ma-
lèque vescitur: sic etiam pisces
& nautæ nudi in laboribus, periculis
ac vîgiliis semper sunt, vt Episcopi
& Reges se non ad quietem, non ad
delicias aut diuitias assumptos, sed
ad labores, sudores & continuas
pro subditis vigilias intelligant, hos
inter cæteros eligere curauit: & sic
B. Chrysostom. super Matthæum,
Episcopo dicit, circa vitam tuam
esto austerus, circa aliorum beni-
gnus, audiant te homines parua
mandantem, & grandia facientem.
Nam ideò electus es, vt labores

continud, non vt delitiis & otiosi-
tati te tradas. Dic mihi Episcopo,
ad quid electus es? vt absens à diœ-
cesi in curia Regia resideas, vicario
tuo ac visitatori gubernationem
committas, & tu deliciis affluaris,
pompa & ornatu majestoso utaris,
pauperes pereant, tu verò & famuli
tui splendide viuatis: audite obse-
ro Dominum dicentem Episcopis.
Vos estis lux mundi, si Episcopus lux
mundi est, id quod lux facit, imite-
tur: nam illa pro officio habet illu-
minare, & se omnibus communi-
care, quod Episcopo demonstratur
in quadam admirabili cæremonia,
quæ in eius consecratione fit; in
capite enim ipsius Euangeliorum
lber apertus ponitur, ad declaran-
dum, quod quemadmodum illam
firmam, ac supremam hierarchicam
potestatem, & diuinorum myste-
riorum, Sacramentorumque com-
municationem à Deo accipit, sicque
sine inuidia eam, & se inferioribus
communicare tenetur, vt facit lu-
cerna, quæ si incenditur, non vt
luceat sibi, sed aliis qui in domo
sunt: ideò incenditur, & ideò Epi-
scopus præest, non vt sibi, sed vt
aliis prodesse valeat. Et sic lucerna,
vt luceat omnibus qui in domo
sunt, non ponitur sub modio, sed
super candelabrum: & Episcopus vt
Ecclesiam suo vitæ exemplo illu-
stret & doceat, in dignitatum maxi-
mo fastigio est collocatus. Lucerna
nec illuminare, nec alteram incen-
dere potest; si illa fuerit extincta: sic
Episcopus alios non inflammabit
amore diuino, si ipse fuerit lumine
eiusdem amoris destitutus. Lucerna
etiam consumitur vt alios illumi-
net, ita Diuus Paulus inquit: *quis*

C. Epi-
scopos 22.
distind.

Matt. 5.
Marc. 4
Luce. 12

1 Cor. 11.
c. aduer-
sitas.
§. hoc mo-
do 17. q. 8

Concil.
Trident.
sess. 25.
de ref. c. 1.

Episcopus non succurrit, aut laborat ipse? quis persequitur, & Episcopus aut defendit aut cum ipso persequitur? & quis infirmatur & Episcopus non infirmatur? quod si non facit, in vanum Episcopi nomen portat, neque lucernam imitatur.

Faciat enim quod sarrago, quæ aliis præparat cibum, ipsa autem igni applicata incenditur, & flammis comburitur; sic Episcopi charitate præstantes alios cælesti doctrinæ pabulo & exemplo nutriunt, ipsi autem nimio zelo & sancto desiderio inflammantur.

Exod. 28. Ideò in Exodo Dominus præcipiebat, vt summus Sacerdos super humeros & ante pectus nomina filiorum Israël in lapidibus pretiosis portet scripta: vt intelligant Episcopi, quàm necessaria est subditorum memoria, vt ante pectus ferri debeat, vt nullo casu obliuisci possint. Et nõ sine mysterio in lapidibus descripta erant, & iuxta cor collocata, vt ex animo abradere nunquam possent: & etiam ad demonstrandum, quàm ingenti amore eos diligere teneantur, vt si opus fuerit, sanguinem effundant, boni Pastoris exemplo, qui animam suam dat pro ouibus; & etiam lucernæ, quæ idè consumitur, vt alios illuminet. In veteri lege sat erat, quòd in lapidibus fuissent descripta: hodie verò non nisi in ipso corde, vt maiore affectione diligantur, super humerosque portentur. Iuxta illud,

Esai. 60. *Filij tui de longè venerunt, & filie tue super humeros portabuntur.*

Subditi verò quanta beneuolentiæ Episcopum sunt dilecturi, & quanto amore persecuturi, Dominus demonstrauit, dum Moyse dixit:

Num. 27. *Tolle Iosue filium, Num, virum in quo est spiritus Dei, & pone manum tuam super eum, qui stabit coram Elea-*

zaro Sacerdote, & omni multitudine, & dabis ei præcepta cunctis videntibus, & partem gloriæ tuæ. Quod aliqui sic exponunt: lauda & honorifica eum coram populo, vt maiorem authoritatem acquirat, & vt audiat eum synagoga filiorum Israël, pro hoc si quid agendum erit, Eleazar Sacerdos consulat Dominum. O præclara & admirabilis dispositio! populus, dixit Dominus, obediat Principi, Princeps autem summo Sacerdoti, (hoc est Episcopo) vt Reges & Principes se Episcopum magni facere debere intelligant, ac veteri, & in negotiis arduis consulere, maxime si ad Ecclesiasticam disciplinam spectant, tamquam diuini spiritus oracula, & Deos in terris. Vt beatus Hieronymus super illud Matthæi notauit, vbi Dominus dixit: Vos autem quem me esse dicitis? Sic diuinus Doctor respondit, prudens lector attende, quòd Apostoli à Domino, Dij, non homines appellantur; cum enim dixisset, quem dicunt homines esse filium hominis, statim subiecit, vos autem quem me esse dicitis? quasi diceret: homines qui terreni sunt, humana opinantur, vos qui estis Dij, quem me esse existimatis? & nota quòd licet in sacra pagina hoc nomen odibile sit, vt ex multis authoritatibus accipitur, sanctissimis tamen Apostolis (id est Episcopis, qui eorum sunt successores) admirabiliter tribuitur, ad demonstrandum, quòd qui eos tangit, opprobrium in Dei oculos iniicit; & sicut D. Cyrillus inquit, qui eos persequitur, seipsum & Christum persequitur: qui de eis murmurando detrahit, sibi ipsi nocet: qui eos tangit, sibi ipsi oculos eruit. Quapropter debent omnes Episcopum pietate magna venerari, Ecclesiastico

Marquez en el gouernad. lib. 2. c. 3. col. 11.

D. Hier. sup. Mat. c. 17.

c. Sacerdotibus 11. q. 1. Ioannes Sebastianus de los bienes del Sacerdotio lib. 1. c. 9.

c. fin. 96. distict.

Speculator titulo de legato lib. 1. p. 1. §. 1. n. 2.

his

Ecl. 6.7. his verbis testante : *in tota anima tua time Deum , & Sacerdotes illius sanctifica : in omni virtute tua dilige eum qui te fecit , & ministros eius non derelinquas ;* admirabiliter diuinus Spiritus cultum Dei & Episcopi copulauit , vt aduertas hæc duo ita esse coagmentanda , vt qua pietate colas Deum , eadem quodammodo Episcopos , quasi diuinum aliquid obserues. Quod qui non fecerit , extra Ecclesiam esse existimet , vt testatur Diuus Ignatius illis verbis , Qui intra altare est , mundus est , quare obtemperat Episcopo : qui verò foris est , is est qui sine Episcopo quidpiam agit ; & egregiè Diuus Cyprianus ; in hunc modum scire debes Episcopum in Ecclesia esse , & Ecclesiam in Episcopo , & si quis cum Episcopo non sit , in Ecclesia non esse.

Hanc Episcoporum præstantiam & reuerentiam debitam attento & pio animo Constantinus Magnus cogitauerat , quando accusationes sibi in scripto oblatas contra quosdam Episcopos accepit , & se oblatoribus valdè iratum ostendens , disrumpit inquires : ite , & inter vos causas vestras disponite , quia indignum est vt nos Deos iudicemus.

Nequè silentio inuoluere conor quod de eodem celeberrimo Imperatore refertur , qui cum ad Concilium Nyceum esset vocatus , vbi solum ex auto fabricatum mirificè esset sibi paratum , cum intrasset vbi illè diuinus Episcoporum cæsus aderat , confedere noluit ; donec ab ipsis sanctissimis Episcopis facultas concederetur : alibi que se Episcopum nominant , Episcopis inquires : vos intra Ecclesiam , ego verò extra eam à Deo sum Episcopus constitutus. Quod se audiuisse ait Eusebius.

Neque minorem reuerentiam Alexander Magnus summo Sacerdoti Iaddo exhibuit , cum ira exardescens ad destructionem Ierusalem pergeret , summum Sacerdotem Iaddo , qui vt illum exciperet pontificio ornatu indutus occurreret , genibus flexis adorauit. Apud Ægyptios in tanta fuisse obseruantia eorum Sacerdotes , & honore legitur , vt quo tempore famis totum orbem opprefferat , ex publicis horreis gratis eis alimenta offerebantur. Quod si tantus honor quadrupedum Sacerdotibus delatus est , qualis veri Dei tribui debeat colligitur , vt Gregorius Magnus Imperatori Mauricio scribens his verbis , inquit : Ante tempora Constantini in republica Principes fuerunt , qui Deum verum nescientes , Deos ligneos & lapideos colebant , & tamen eorum Sacerdotibus honorem maximum præstabant : quid ergo mirum , si Christianus Imperator veri Dei Sacerdotes (id est Episcopos , quia de Episcopis loquitur textus) dignetur honorare , dum pagani honorem impendere sacerdotibus nouerunt , qui diis ligneis & lapidibus seruebant. Idem dicit Diuus Chrysostomus : Ne simus (ait) deteriores infidelibus , qui propter errorem idolorum adhuc tantum cultum exhibent eorum sacerdotibus , & quantum distat error & veritas , tantum distant illorum & Dei Sacerdotes.

De sponsa in Canticis dictum est : *Come capitis tui sicut purpura Regis tincta canalibus.* Sponsa est sancta Ecclesia , cuius caput est Christus : capilli verò huius sacratissimi capitis sunt Episcopi , qui cum Domino nostro magis sunt dignitatis ratione & vitæ sanctimonia cõiuncti. Equiparantur namque capillis , primò ,

Euseb. de vita Cõstantini 1.3. c. 10.
Ioannes Sebastia. vbi supra lib. 1. c. 17.
Euseb. de vita eiusd. imper. lib. 4. c. 24.
D. Aug. lib. 18. de ciuit. Dei cap. 45.
Ioseph. de antiquit. lib. 11. c. 8.
Dionys. Hicarna lib. 2. historia Roma.
Molina Cavibus. lib. de instruction. de Sacer. c. 1. §. 3.
Ioan. Seb. vbi proe. c. Sacerdotibus 11. q. 1.

Cant. 7.

quia sicut capilli in superiori capitis parte existunt, sic Episcopi in superiori Ecclesie loco stant, & in ipsa post sanctissimum capitis nostri vicarium primum obtinent locum. Capillos fortitudinem significare, esseque apud Antiquos fortitudinis symbolum, testantur multi. Iuxta illud Samsonis quando à Dalida deceptus dixit: *si rasum fuerit caput meum, recedet à me fortitudo mea*: quod Episcopis præclare conuenit, quia ipsi fortitudo Ecclesie sunt, defensores & Patres; & sicut capilli capitis ornamenta sunt, sic Episcopi Ecclesiam sua doctrina, sapientia, sanctitate, puritate, & vitæ integritate exornant, illustrent, atque decorant. Et dubitabit aliquis, quare comparantur capillis, non verò manibus, oculis, pedibusve (hac meo iudicio de causa) quia capilli ita nudi sine corpore stant, sanguine & carne carentes, & omni superfluitate, sorditateque, ab offibus enim exempti, remanent, quæ in manibus aut pedibus nullo modo concurrunt: nam Episcopi omni affectione, dilectione, & beneuolentia neglecta, debent procedere in omnibus casibus, causisque subditorum, non ex carnalibus affectibus consanguineorum, amicorumve ducti, sed semper iustitia acri & attento animo inspecta, passionibus, suasionibusque relictis, ut sic valeant & possint melius naturam & capillorum proprietatem quibus assimilantur imitari, & ut magis ad Dominum Iesum accedant, qui eorum caput est, & sic virtutes adaugeant & merita; & quemadmodum capilli non habent virtutem ullam nisi à capite recipiant, & dum illi adherent crescunt, aliter verò minime: ita Episcopi per fauorem Iesu Christi summi boni virtute

Iudic. 6.

crescunt, & eis præcipue omnia caelestia bona tanquam propinquo-ribus Dominus communicat, & ipsi Episcopi nobis. Vnde dicere possumus cum Elaia, *nisi Dominus exercituum reliquisset nobis semen, quasi Sodomam fuissetis, & quasi Gomorra similes essemus*. Quod interpretans Diuus Paulus ait, *reliquia per electionem gratia salua facta sunt*, hæc autem gratia, ut scilicet reliquiae Hæbreorum saluarentur, per Apostolos ministrata est, & postea per eorum successores (id est per Episcopos) nam ut Ilichus inquit, si non relictum esset semen Apostolorum, nihil prohiberet in modum Gomorrae & Sodomæ, ex quo enim semine spicæ pulcherrimæ & speciosissimæ (hoc est Episcopi, qui sua sapientia, doctrina, cura, ac summa vigilantia assiduis studiis ac laboribus totum orbem & Ecclesiam illustrat) ortæ sunt. Et sic Diuus Augustinus Ecclesie consolationem præbens ait, pro Patribus tuis nati sunt tibi filij, pro Apostolis filij nati sunt tibi, id est, Episcopi constituti sunt. Hodie enim Episcopi qui sunt per totum mundum, vnde nati sunt, ipsa Ecclesia Patres illos appellat, ipsa illos genuit, & ipsa illos constituit in sedibus patrum: non ergo te putes deserta, quia non vides Petrum, quia non vides Paulum, quia non vides illos per quos nata est, de prole tua tibi creuit paternitas, *pro Patribus tuis nati sunt tibi filij, constitues eos Principes super omnem terram*. Cum ergo Episcopi semen Apostolorum sint, ex quo tot in sancta Ecclesia, ac in toto orbe fructus erumpunt, manifestè apparet quantum illis amoris, gratitudinis, & reuerentiæ debitores sumus: siquidem sunt capilli Ecclesie, in quibus fidei nostræ fortitudo,

Esai. c. v.

D. Paul. ad Rom. 9.

Ilich. l. 7. in Leuiticum super illis verba, quia domus urbiū Leuitarum.

c. Quidam vi- ces. 69. dist.

tanquam

tanquam in firmissimis columnis sustentatur.

S V M M A R I V M.

- Episcoporum potestas à quo derinetur. num. 1.
 In veteri lege quis fuit primus Sacerdos. num. 2.
 Sacerdotium fuit de Aaron in Christum, & de Christo in Apostolos translatum. num. 3.
 Apostoli quando consecrati in Episcopos. num. 4.
 Cap. porò 66. distinctione explanatur. num. 5.
 Apostoli an aliquo tempore fuerunt Episcopi sine titulo. num. 6.
 Locus Matth. in c. 16. conciliatur cū textu in c. propriè de cōs. d. 4. n. 7.
 Administrandi potestas quando Apostolis data. num. 8.
 Qua de causa post passionem non antea claves calorū Episcopis traditæ. num. 9.
 Vtrū Episcopi sint pares Papæ. n. 10.
 Cur Episcopi in consecratione fidelitatem iurant, Cardinales verò non, s; Episcopi non sint. num. 11.
 Episcopi sunt de iure diuino. n. 12.
 Apostoli Petro fuerunt subiecti. num. 13.
 Andreæ Siculi opinio refutatur. num. 14.
 Cardinales aliqua iuramenta emittant. num. 15.
 Pontifex Romanus Ecclesiæ Dei caput est. num. 16.
 Cardinales fidelitatem, & Romanā Ecclesiam tueri iurant. num. 17.
 Cardinales ob quid se induunt vestibus rubeis. num. 18.
 Anima non est ex traduce sicut corpus. num. 19.
 Iuramentum unius non est iuramentum alterius. num. 20.
 Episcopi pars corporis Papæ sunt. num. 21.
 Regij consiliarij pars corporis Principis dicuntur. num. 22.
 Aliud Andreæ Siculi dictum refellitur. num. 23.
 Cardinales ad martyrum corpora sepelienda tunc temporis instituti. num. 24.
 Contrarietas maxima inter Doctores proponitur. num. 25.
 Gonzalus de Illescas redarguitur. num. 26.
 P. Ioseph de Signençã à Diui Hieronymi familia laudatur. n. 27.
 Tempore Diui Damasci Pōtif. Maxim. Matritens. iam Cardinalium nomen notum erat. n. 28.
 Subscriptio in Aretina Ecclesia inuenta refertur. num. 29.
 Scripturis antiquis an detur fides. num. 30.
 Cardinalis Bellarminus à Societate Iesu extollitur. num. 31.
 Verissimus Cardinalium origo describitur. num. 32.
 Cardinales quando creati. n. 33.
 Cardinales non sic dicti ante Constantini Magni donationem. num. 34.
 Sacer Episcoporum ordo antiquissimus. num. 35.
 Episcopi à veteri Testamento originem trahunt, & sunt Sacerdotes Leuitici generis. num. 36.

Sunt

- Sunt de iure diuino.* num. 37.
Cardinalatus in Ecclesia est officium illustrissimum. num. 38.
Episcopatus non est dignitas, sed dignitatum culmen. num. 39.
In Ecclesia non est maior ordo neque dignitas, quàm Episcopalis, & ideo Papa se Episcopum naminat. num. 40.
Papa Episcopos fratres vocat, Cardinales verò filios. num. 41.
Denominatio semper à nobiliori fit. num. 42.
Episcopus maior est presbytero Cardinali. num. 43.
Cardinalatus dignitas ab hereticis impugnata defenditur. n. 44.
Cardinalium auctoritas quando auèta. num. 45.
Anno de 1300. Cardinalari Episcopi nolebant, quia illis videbatur quòd erat descensio, non ascensio. num. 46.
Barbatia opinio damnatur. nu. 47.
Episcoporum vita, norma atque salus est subditorum. num. 48.
Episcopus quare dicitur caput diocesis. num. 49.
Episcopi seu Pralati effigies ab antiquis qualiter depicta. n. 50.
Diui Bernardi sent. deducitur. n. 51.
Dini Gregor. locus refertur. n. 52.
Episcopis nihil magis necessarium quàm vestis honestas. num. 53.
Possunt Episcopi uti vestimentis violacei coloris, rubeis transuersis, & in sua diocesi gestare rochetum discoopertum. n. 54.
Sunt Iesu Christi veri Episcopi optimi imitatores. num. 55.
Dini Gregorij verba. num. 56.
Vestis elegans subliorem vel inferiorem hominem non facit. num. 57.

DE EPISCOPATVS ORIGINE.

CAPVT PRIMVM.

VIA visum est iam quantum Patres antiqui Dominorum Episcoporum præstantiam coluere, nunc verò ad pulcherrimum valdè inter Doctores controuersum dubium descendere conor: Vnde & à quo Domini ac Domini mei Episcopi potestatem habeant & exordium; & respondendum est, immediatè à Domino nostro accepisse. c. Dominus noster, 93. distinet. ibi meminisse Diaconi debent, quoniam Apostolos,

id est, Episcopos Dominus elegit. c. legimus, vers. attendite, eadem distinctione, c. in nouo 21. distinet. c. quorum vices, 69. distinet. Andreas Siculus de præstant. Cardinal. quest. 1. num. 9. & 18. Panormitan. in c. tua nobis, num. 11. & 12. de confirm. utili vel inut. Gigas de pensionibus, quest. 2. num. 3. Valentia tom. 4. disp. 7. quest. 10. punct. 2. Azor institution. moral. part. 2. lib. 3. cap. 30. quest. 13. Petrus à Monte de primatu Papa, & monarchia Conciliorum, c. summar. num. 2. & 3. Francisc. Suarez de legibus, lib. 4. cap. 4. num. 3. & 14.

Guillel